

MIGRAZIOA ETA BABESA

MUGARIK GABEKO ESKUBIDEAK: **OROIMENA HOBETZEKO PASTILLAK**

Oroimena hobetzeko pilulak

Avelina naiiz, 81 urte ditut eta Ourenseko (Galizia, Espainia) Salgueiros izeneko herriskan jaio nintzen. Nire historiari erreparatuta, duela urte asko bizi izan genituen gertakarien antzekoak diren aspektu askori heltzeko aukera izango duzue orain. Historia errepikatu egiten da, ezin dugu hori ahaztu.

Esana dizuedanez, herri txiki batean jaio nintzen, baina aspalditik abandonatua dago. Gure aita eta nebak nekazariak ziren. Gerra zibila lehertu zenean txiki-txikia nintzen ni baina, amak kontatzen zidanez, galiziar askok Ameriketara **emigratu** behar izan zuten

- ✓ Ba al dakizu zer esan nahi duten gorriz idatzitako hitzek?

Galde iezaiozu irakasleari. Bestela, jardueren liburuxkaren amaierako Glosarioan topatuko duzu argibide gehiago.

eta beste askok Frantziara **asilo** eske jo zuten, bizirik irauteko. Haur txikiak ere atzerrira bidali zituzten familiek, gerratik eta ondorengoetatik salba zitezzen. Hura bai erabaki latza! Gu herrian geratu ginen, gosetea nozitu genuen arren. Aita hil zenean, 1950 inguruan, nebek Madrilerara emigratzea deliberatu zuten, Metroaren eraikuntzan lanean aritzeko.

Neska ezagun batzuek Alemaniara emigratu zuten, han lana berehala topatzen zelako: haietako batzuek, neska lanean, gutxiago kobratzen bazuten ere, jana eta ohea seguru eta doan zituzten egunero. Beste batzuek, ordea, lana automobil fabrikaan topatu zuten. Ni, amarekin, etxe zain geratu nintzen, 1960 arte. Orduan Eduvinnorekin ezkondu eta, hala, guk ere Madrilerara joatea erabaki genuen, seme-alabentzat gurea baino etorkizun hobea nahi genuelako.

Hasteko, istorio honen inguruan hausnarketa gelan egitea proposatuko dizuet

* Eztabaida egiteko argibide gehiago gida didaktikoan daude.

- ✓ Zer da gehien harritu zaituztena? Aspekturen bat ezagun edo gertuko egiten al zaizue?
- ✓ Antzeko bizialdiak izan al dituzue edo izan dituen norbait ezagutzen al duzue?
- ✓ Duela urte mordoa nire herrialdean gertatu zena orain beste nonbait gertatzen da, zuen iritziz?
- ✓ Emigratu behar zuten pertsonak nola sentitzen ziren, garai haietan?
- ✓ Emigratzen zuten pertsona guzti-guztiek arrazoi berberengatik egiten zuten alde?
- ✓ Munduan beti izan al dira migrazioak? Zergatik?

Hemendik, ozen hitz egin dezazuen proposatuko dizuegu, zuen ahotsa sare sozialetaraino irits dadin. Bertatik, lekualdatzen ari diren pertsonen eskubideak defendatzeko lanean ari direnekin elkartuko da gure ahotsa.

Parteka itzazue egokiak iruditzen zaizkizuen iritzi, ondorio eta mezuak, hashtag (#) edo etiketak erabiliz. Ondoren, estatu eta nazioarte mailan gehien erabiltzen direnetako batzuk iradokiko dizkizuegu:

#RefugeesWelcome #Refugee
#YoAcojo #OpenTheBorders
#MigrantsRights
#Bloqueados #StopDeportations

Baita gure ere:
#DerechosEnMovimiento

Nire historia Espainian gertatu zen baina mundu zabalean milioika gizakik bizi izan dute antzeko zerbait. Nahi baduzue, galdetu ezazue etxean baserritik herrira edo beste hiri edo herrialde batera joan behar izan duen ahaidereen batek edo zuen gertuko lagun batek. Galdetu, era berean, zergatik aldatu ziren bizilekuz eta, erabaki hura hartzean, nola sentitu ziren. Zuei gertatu zaizuena baldin bada, erantzun ezazue zeuek. Erabil ezazue galde-sorta hau zuen elkarriketako informazioa biltzeko.

> Non jaio zinen?

> Nongoa da zure familia?

> Zergatik hartu zenuen zuk edo zure familiak emigratzeko erabakia?

> Erabaki hori hartzean, nola sentitu zinen/zineten? zergatik?

> Alde egiteko erabakia askatasunez hartu al zenuen/zenueten? zergatik?

> Bidaia egiteko, nola antolatu zinen/zineten?

> Joate hura zerbaitek edo norbaitek eragotzi al zuen?
Baiezko erantzuna bada, zerk edo nork?

> Herri edo herrialde berrian nolako harrera egin
zitzaizuen?

> Bizialdi hori errepikatu egingo al zenukete? zergatik?

> zure herriko edo herrialdeko zerbaiten gabezia
nabaritzen al duzu?

Erabakiak hartzea

JARDUERA

Emigratzen duen pertsona bakoitzak dauka berariazko historia, berariazko arrazoiak... Alde egiteko erabakia hartzea ez da erraza izaten sekula, kasu batetik bestera arrazoiak desberdinak dira. Hauen inguruan gehiago jakiteko, zuen elkarrizketetan bildu duzuen informazioa partekatuko dugu:

- ✓ Zein dira, hasteko, arrazoi nabarmenenak?
- ✓ Zein bizipenek harritu zaituztete gehien?
- ✓ Nola baloratzen dute gehienek herri edo herrialde berriek eginiko harrera?

Orain, era desberdinetako arrazoiengatik, emigratu behar izan duten edo nahita alde egitea erabaki duten pertsona batzuen kasuak aztertuko dizkizuet. Irakurri arretaz eta osa ezazue fitxa.

Rean, 32 urte (Iran)

22 urte zituela, Rean ezkondu eta senarrarekin askatasun handiagoaren bila joan zen Iranetik, bizimodu berri bati ekiteko xedez. Estatu Batuetara joateko asmoa bazuten ere, beren bisa-eskaerari ezetza eman ziotenez, Europara emigratzea deliberatu zuten. Beraz, bidaia luze eta gogorra egin behar izan zuten biek. Mugak pasatzen lagundu zieten trafikatzaleei dirutza ordaindu behar izan zieten eta, azkenean, bidaia latz-latzaren ostean, Europara heldu ziren.

Bertara iritsita, asilo eskatu zuten. Hurrengo zazpi urteetan Reanek eta senarrak zain egon behar izan zuten, errefuxiatu estatua lortu arte. Asilo eskatzaileentzako babeslekuan eman zuten denbora asko baina han ere bizimodua latza zen, asiloaren eskaerari uko egin eta berriro herrialdera itzuli beharko zuten beldur, batez ere.

Babeslekuan zirela, Reanek bakardadea eta egunerokotasunaren laztasuna gainditu zuen, lagun berriak egin eta arte eta antzerkigintzako proiektu zenbaitetan esku hartuta. Urteak joan, urteak etorri, Rean eta senarra dibortziatu egin ziren. Egoera berri hartan, Reanek asilo eskaera egin zuen berriro, bere kabuz. Azkenean, errefuxiatu izaera onartu zitzaion, irandar gizartean emakume dibortziatua arbuatua denez, jazarpena edo beste zerbait okerrago nozitzeko arriskuan zegoelako.

Gaur egun, babeslekutik irtenik, bikotekide berriarekin eta Kehan ume jaioberriarekin bizi da Rean, zoriontsu.

ACNUR, “No solo números”

Doré, 24 urte (Kongo-Brazzaville)

Europara iritsi zen Doré Kongo-Brazzavilletik zortzi urterekin eta amak berehala abandonatu zuen. Gerora ahaideekin bizi izan bazen ere, behin ere ez zuen legezko tutorerik izan eta, ondorioz, bizileku-baimen iraunkorra eskuratzetik ez zuen izan. Ez du pasaporte eta, egun, Europan dabil, ikasle-bisa berriztagarria baizik ez duela.

Dorék akrobazian sari batzuk irabazi zituen eta orain gazteentzako kluba dauka. Etorkizunean, soinketako irakasle jardun nahiko luke. Fraucke da Doréren neskalaguna. Bera ere atzerritarra da baina Batasun Europarreko estatu batetik dator. Biek elkarrekin familia osatzeko asmoa dute.

ACNUR, “No solo números”

Adelina, 27 urte (Kosovo)

Adelina Batasun Europarrera hamar urterekin heldu zen, Kosovoko egoera politikoa gaiztotzen ari zelarik. Aitak, Gjilan herrian idazkari judizial zebilenez, berebiziko presio politikoa nozitzen zuen lanean. Gerra gainean zegoela konturaturik, herrialdetik ihes egin zuen, asilo bila.

Harrera-herrialdean errefuxiatu-estatusa eskuratu zuen eta arrain faktoria batean bilatu zuen lana. Gerora, emaztea eta bi alabak Kosovotik etorri zitzaizkion, familiak berrekartzeko programa bati esker. Emakumeei ere aitortu zitzaien errefuxiatu estatusa.

Orain Adelina ikasle dabil, psikologia karrera amaitzen ari da. Harrera-estatuko herritarra da eta, duela gutxi, Kosovora hamazazpi urtetan lehen aldiz familia eta herria bisitatzeko xedez itzuli denean, bizitza nolakoa izango zuen imajinatzen ahalegintzen da nozitu dituen emozioak azalduz, familiak gerratik ihes egin ez balu.

ACNUR, “No solo números”

Tino, 76 urte (Italia)

Tino jubilatua da, noski. Belgikara 1949an heldu zen, familiak berrekartzeko programa baten eskutik, aita bertan lanean zebilela, meategi batean. Italiako gerraosteko goseteari ihes eginez, hamasei urte zituela, Tino zen meategiko italiar gazteena. Gero, emakume belgiar batekin ezkondu eta hainbat seme-alaba ekarri zituzten. Azkenean, industrian hasi zen lanean.

Gerraosteko Europaren berreraikuntzan esku hartu zuten langile atzerritarren lehenetako bat da Tino. Alemaniak, Frantziak, Erresuma Batuak, Belgikak eta bestek atzerritik langileak ekartzeko neurriak hartu behar izan zituzten, artean laneskugabezia larria pairatzen zutelako. Europako eta beste kontinente batzuetako bazter guztietatik etorri ziren pertsonak.

ACNUR, “No solo números”

Alfredo, 33 urte, eta Verónica, 32 urte (Mexiko)

Alfredo eta Verónica sendagileak dira. Elkarrekin ezkontuta daude eta ordain urtebete jarri ziren Europan bizitzen, Alfredok ikerkuntza psikiatriko alorrean —bere espezialitatean— lan-eskaintza jaso zuelako.

Verónica, dermatologoa, ospitale batean zebilen lanean eta kontsulta pribatua zuen Mexikon. Bere titulu akademikoa zoritxarrez Europan aintzat hartua ez izatearen ondorioz, lanbidean jarduterik ez duen arren, lana bilatu du.

Biek topatu dituzte ustekabeko aspektu batzuk: bizimoduaren garestia (soldata garbiekin konparatuta), bizitokia aurkitzeko zailtasuna, familiatik urrun egotearen ondorioak, etab.

Batasun Europarrak lan-merkatuko hutsuneak bete ahal izateko premiazkoak dituen kualifikazio handiko langileen adibideak dira Alfredo eta Verónica.

ACNUR, “No solo números”

Mandy, 19 urte (Kamerun)

Bai, neurri batean, behintzat, orain jantzita ikusten naiz orduan gertatu zenaz hitz egiteko. Ez da erraza baina, agian, nire historia lagungarri gertatuko zaie beste pertsona batzuei. Hala izatea espero dut, bihotzez.

2000 urtean, Interneten nabigatzen ari nintzela, Patrick izeneko mutila ezagutu nuen, hemeretzi urte nituenean. Lagun batek esan zidanez, bere osabak ziber-kafe bat ireki zuen eta bertan lanean zebilen norbaitek neska gazteei laguntzen zien arraza zuriko senar egiazkoak bilatzen.

Horrela ezagutu nuen Patrick. Handik lau hilabetera etorri zen nire familiaren aurrean agertzeko xedez. Bere herrira itzuli, bi hilabetez bertan geratu eta, ondoren, gurera etorri zen berrirori, nirekin ezkontzera. Bidai-agiriak eskatu nituen udalean eta enbaxadan. Handik hiru hilabetera, bisa eskuratuta, herrialdetik irten ginen biok elkarrekin. Hasieran denak normal zirudien. Dena berria zen niretzat. Europara aurreneko aldiz nindoan.

Etxe eder batera iritsi ginen. Gau hartan bere lagunak etorriko zirela esan zidan, ohorezko festa antolatua baitzidan. Egun hartan nire pasaportearen eraman zuen, bizileku-baimena eskuratzeko tramiteak egin behar zituelakoan.

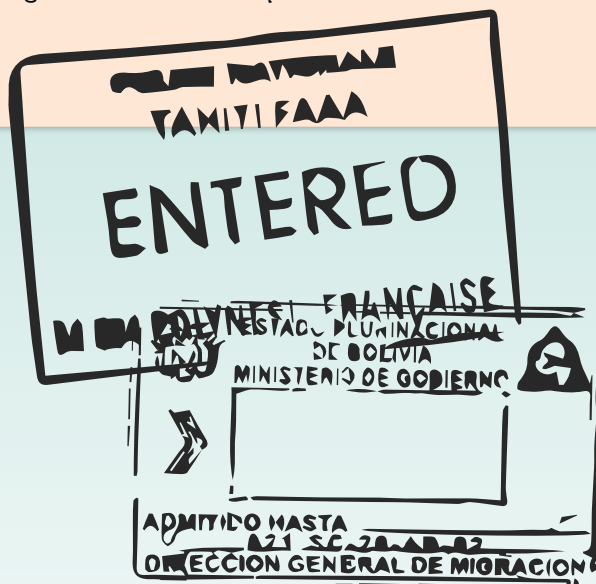
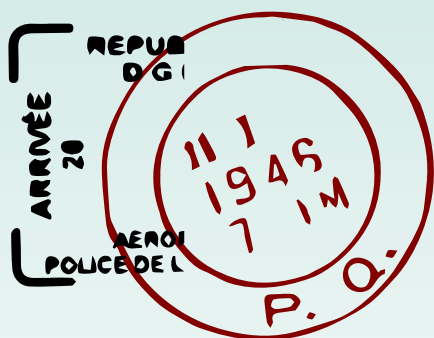
Gau hartan gertatutakoa ez nuen ulertu. Gela batera eraman ninduten. Ez nuen inor ezagutzen. Gaualdi atsegina pasatzeko asmotan nebilen oraindik. Baina “etxeko” gaualdi hartan gizon eta emakume askok bortxatu ninduten; zenbat izan ziren ere ez dakit.

Odoletan nengoen, kanpotik eta barrutik txikituta. Negar egin nuen, luze... Hura ez zen ezer, gerora etorriko zenarekin konparatuta. Preso nengoen, ez nuen handik irteterik, ezta sexu abusuei ihes egiterik ere. Pertsona haiek nire harrapatzaileei dirua ordaindua zieten eta bezeroek nahi zutena egiteari uko egiten nionean, zigorkadak ematen zizkidaten. Nola joka zezaketen horrela? Piztiak ziruditen. Nolatan, ordea? Egoera bederatzi hilabetez luzatu zen. Gau eta egun bijilatuta nengoen.

Halako batean, jatetxean, pertsona batzuk ewondoz mintzatzen ari zirela entzun nuen, nire hizkuntzan; beraz, kamerundarrak ziren! Nire zaindarien ez zidaten arretarik eman nire hizkuntzan herri kanta bat abestu nuenean. Horrela helarazi nien nire egoeraren berri jatetxeko pertsona haiei, etxera eraman aurretik.

Handik bi astera sirenak aditu nituen kalean. Negarrez eta oihuka hasi nintzen, ero moduan. Ondoren, ospitalean esnatu nintzela bakarrik dut gogoan. Handik hilabete batzuetara epaiketa egin zuten eta, horri esker, ni bezala, prostituzioan jardunarazitako beste bi neska ere askatu zituzten. Salbatu ninduten kamerundarrek harrera goxoa egin eta lagundu zidaten susperraldian.

ACNUR, “No solo números”

Material osagarria :

Testigantza hauetako bat edo batzuen partez, ondorengo web gunean daudenak aukeratu ditzakezue: elgranfracaso.eldiario.es/viaje/#description

Testigantza fitxak

Izena

Adina Sorterria

Zergatik erabaki zuten alde egitea?

Orduan zeuden lege-egoera eta gaur egungoa

Zein erakarpen faktorek izan zuten eragina herrialde jakin baten alderako erabakian?

Jatorriko herrialdearen egoera, joan zirenean

Testigantzak nolako sentimenduak helarazi dizkizue?

Haien lekuan bazeundete, nola sentituko zinatekete?

Testigantzatik zerk harritu zaituzte gehien?

Migrazioen jatorri eta baldintzez hausnarketa egiteko, honako bideoa ikustea proposatuko dizuegu. Ondoren, jorratu ezazue gelan.. Ondoren, jorra ezazue gaia gelan.

MIGRATZEA EZ DA DELITUA, Euskadiko GKEDen Koordinatzailea
vimeo.com/161892007

- ✓ Zergatik lekualdatzen gara eta zergatik bidaiatzen dugu?
- ✓ Ba al da behartutako migraziorik?
- ✓ Batetik bestera askatasunez mugitzeko aukera berberak al ditugu pertsona denok?
- ✓ Bideoaren titulua zergatik da “Migratzea ez da delitua”, zuen iritziz?
- ✓ Zer da bisa bat? Zertarako balio du?
- ✓ Zer dira migrazio-politikak?
- ✓ Zer dira bizileku- edo egoitza-baimenak, lan-baimenak, ikasketa-baimenak?
- ✓ Zerk harritu zaituzte? Zergatik?
- ✓ Gure herrialdetik irteteko eskubidea denok badaukagu, zergatik ez da errespetatzen eskubide hori?
- ✓ Nori interesatuko ote zaio milaka pertsonari muga askatasunez pasatzen debekatzea?

Politikak eta mugak

Munduan, 2016 urtean, hirurogei milioi pertsonak ihes egin behar izan diete, ezinbestean, gatazkei. Hauxe da pertsona desplazatuak zifrarik larriena Bigarren Mundu Gerraz geroztik. **ACNUR** erakundearen txostenen arabera. Eta kopurua hazi-eta-hazi ari da etengabe, gatazka, pobrezia eta klima-aldaketaren ondorioz. Lehen, orain bezala, pertsona horiek premiak eraginda migratzen dute eta, halakotzat, lagundu eta babestu behar ditugu, Legeak ezarritakoaren arabera.

- ✓ Herritarra zerk bultzatzen du etxea utzi eta alde egitera?
- ✓ Zer esan nahi du pertsona errefuxiatu esakuneak? Nolako eskubideak ditu pertsona errefuxiatuak migratzaileen kolektiboaren aldean?
- ✓ Zergatik egiten dira "beroan itzultze" horiek? Zergatik exijitzen du kanpaina honek asilo garden eta bidezkoa izateko eskubidea?

Orain, pertsona horien eskubideez gauza gehiago ikasteko, beste bideo bat ikustea proposatuko dizuet: **Derecho al refugio**, hain zuzen:

DERECHO AL REFUGIO

youtu.be/e2C_LfGjXRQ

Ondo dakizuenez, Siriako gerrak herrialdea suntsitu, birrindu egin du: milaka herritar hilik, milioika herritar desplazaturik... Bizirik geratu direnek etxea eta gainerako guzti-guztia utzi behar izan dute, atzerrira babes

bila joanik. Siriar askok babesa ondoko herrialdeetan eskatzen dute eta beste batzuek sekulako dirutzak ordaintzen dizkiete trafikatzaileri eta artekariari, Europara iritsi ahal izateko. Bidean dena da arrisku: deportazioa, atxilotzea, heriotza.

JARDUERA

El viaje de su vida, UNICEF

youtu.be/41MndRMhTwY

Hasteko, ondorengo bideoa ikustea proposatuko dizuet:

Bideoaz gogoeta egin ostean, jorratu ezazue gelan:

- ✓ Esperientzia hori bere testuinguruan kokatzeko, *Qué está pasando en Siria* (www.youtube.com/watch?v=RvOnXh3NN9w) bideoan egoera politikoaren laburpena eta errefuxietuen krisia, binenetan adierazita ikusiko dituzue.
- ✓ Zuek, ordea, nola egingo zeniokeite aurre errefuxiatu siriar baten bidaia arriskutsuari? Haren lekuan bazinete, zuentzat eta zuen familiarentzat erabaki egokiak hartzeko gai izango zinaketela uste duzue? Ahalegin zaitezte haien larrian ipintzen:
www.oxfamintermon.org/minisites/ponteenmipiel
www.bbc.com/news/world-middle-east-32057601
- ✓ Bide ona topatzea erraza izan al da? Zergatik?
- ✓ Horrelako egokiera baten aurrean, gizona izanda edo emakumea izanda, ba al dago alderik?
- ✓ Zertaz ari gara, testuinguru honetan, “bide seguruez” ari garenean?

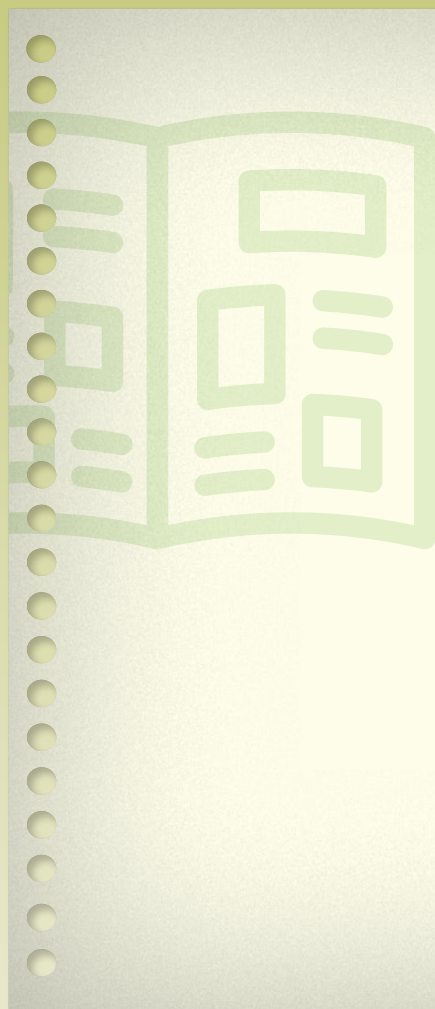

Gaur egun, hedabideek eman diote berariazko arreta pertsona migratzaile eta errefuxiatuen egoerari eta, zehazkiago, horiek mugaldeetan bizi duten errealitate latzari, *errefuxiatu eremuetako* kaosari, agintariak erabakiak hartzeko hartzen duten gehiegizko patxadari...

Hitz batez, eskualde anitzetan, argi eta garbi, kolektibo jakin batzuen interesak kaltetzen eta beste batzuenak saritzen dituzten *migrazio politiken* ondorioak agerian ipini dira. Errealitate horren aurrean galdera batzuk egin ditzakegu, hala nola: migrazioen -eta hauek arautzea nahi omen dituzten politiken- azpian ba ote dago interes ekonomikorik?

Orain proposatuko dizuet migrazioen negozioa aipatzen duten hedabideetako albiste eta artikulua bilatzea eta, ondoren, galdera hauei erantzutea:

- ✓ Nolakoak dira zuen herrialde edo estatuko mugak? Babes bila, horiek zeharkatu nahi dituzten pertsonen giza eskubideak errespetatzen dira, zuen iritziz?
- ✓ Zer dakizu zure herrialde edo estatuko migrazio politikez? Zein dute xedea? Denboran zehar, aldatu egin al dira? Zergatik?
- ✓ Horrelako migrazio politiketarako aurrekontua zertan gastatzen da? Zenbat diru bideratzen da mugetako segurtasunera eta zenbat, aldiz, bertatik igarotzen diren asilo-eskubide duten edo ez duten pertsonen eskubideak bermatzera?
- ✓ Banaketa egokia da, zuen ustez?
- ✓ Milaka edo milioika pertsonak alde egin behar izatea norentzat da onuragarria, zuen iritziz? Harresi eta mugen eraikuntza ugaltzeari nork, zeinek ateratzen dio etekina? Nork edo zeinek, berriz, horiek babesteari?
- ✓ Zer esan nahi du Europar Batasunak “asiloa baino hesiak nahiago dituela”?

Informazio zabalagoa hurrengo esteketan aurkituko duzue:

- ✓ Francisco Javier Vélez Alcalde, “Pateras, cayucos y mafias transfronterizas en África: el negocio de las rutas atlánticas hacia las Islas Canarias”, *ARI* 14/2008 – 05/02/2008, Real Instituto Elcano. [Enlace](#)
- ✓ ACNUR-en txostena: “Tendencias globales: Desplazamiento forzado en 2015 – Forzados a huir”. [Enlace](#)
- ✓ ACNUR-en txostena: “Buenas prácticas legislativas sobre protección de refugiados”. [Enlace](#)
- ✓ Carmen González Enríquez, “La crisis de los refugiados y la respuesta europea”. *ARI* 67/2015 – 18/11/2015, Real Instituto Elcano. [Enlace](#)

Nahaspila ez gaitzaten!

Etxea, herria, herrialdea edo, areago, familia abandonatzeko erabakia ez da samurra, badakigu. Mingarria da, ausardia handia eskatzen duena. Erabaki hori hartu duten pertsonak errespetatu, babestu eta lagundu behar ditugu, merezi baitute.

*Orain, Madrilén, bilobengandik gertu bizi naizela, iruzkin batzuk aditzeak harritu egiten nau; **errefuxiatuekin** edo etxea utzi eta emigratu behar izan duten pertsonekin loturiko albisteez ari direnean, batez ere. Horiei horrelakorik sekula ez gertatzea espero dut baina, halaz ere, horietako batzuen lagunek atzerrira joan behar izan dute, lan bila...*

*Maiz, migratzaileez esaten dena zurrumurruetan baizik ez dago oinarritua: ideia horiek ahotik ahora dabiltza, egiazkoak direla frogatu gabe, eta aise zabaltzen dira, gizartean lehen edo geroago sendotuko diren **estereotipoak** edo*

aurreiritziak indartuz. Einsteinek zioenez, "Garai latz hauetan aurreiritzia atomoa baino errazago desintegratzen da". Halaxe da, aurreiritziek gure neuronei heltzen diete, gure bihotzetan egiten dute habia eta, sarri, gure ekintzen gidari izaten dira.

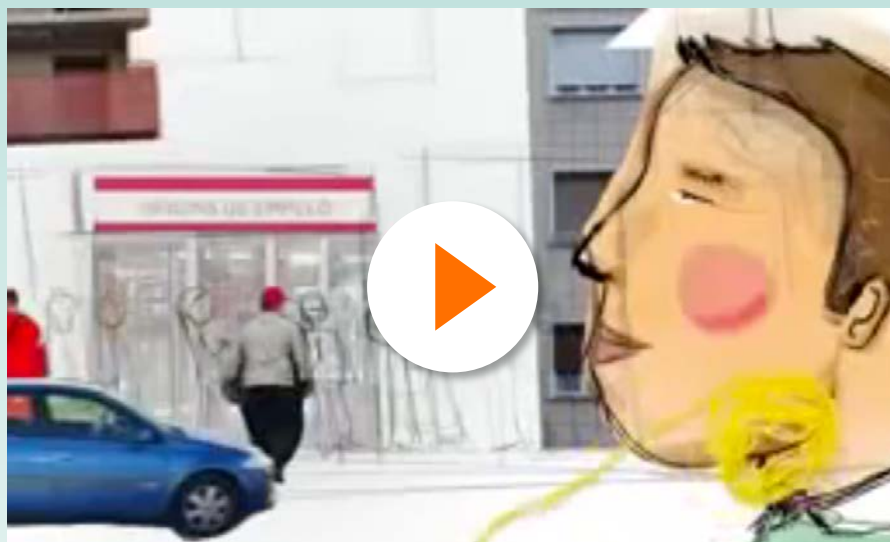
Hemendik animatzen zaituztet inortxok ere nahaspila ez zaitzaten, gizarte plural, inklusibo eta anitzaren alde jardun dezazuen. Denon artean posible bilakatu behar dugu hori.

NO TE DEJES ENREDAR
youtu.be/FDIs-hFgl-s

Hasteko ondorengo bideo hau ikustera inbitatuko zaituztet:

Ondoren, talde txikiak osaturik, erantzun iezaiezue galdera hauei:

- ✓ Zer da zurrumurru bat? Zer eragiten ditu zurrumurrak? Zergatik sortzen dira?
- ✓ Zergatik du bideoak "No te dejes enredar" titulua?
- ✓ Nork transmititzen ditu zurrumurrak?
- ✓ Apunta itzazue bideoan baiezpene gisa agertzen diren zurrumurrak eta bilatu informazioa, ea egia diren. Nahi baduzue, partekatu zurrumurrak zuen artean eta bildu itzazue horiek ezeztatzen dituzten informazio, datu eta argudioak. Ondoren, partekatu dena.

Hemendik
proposatzen dizuet
etorkinen eskubideen
alde diharduen
elkarte, erakunde
edo GKE-D batekin
harremanetan sartzea
eta, era berean,
beraiei elkarrizketa
egitea, zuzeneko
informazioa jaso nahi
baduzue.

Zurrunuruekin zuzen jokatzek garrantzi handia du, pertsona denei zor zaigun errespetua bermatzeko. Era kritikoan pentsatzea eta iristen zaigun informazioa aztertzea funtsezkoa da, bestela esamesen segadan amilduko garelako. Informazio eta datu fidagarriak bilatzea ezinbestekoa da, amen-omen edo zurrunuruen kontra aritzeko. Orain, zuzen herri edo auzoan dabilen kolektibo desberdinen inguruko zurrunurru ohikoenetako batzuk aztertuko ditugu, ondo iruditzen bazaizue.

Horiek atzemanik, partekatu zurrunurruak —bat, taldeko— eta bildu itzazue horiek ezeztatzen dituzten informazio, datu eta argudioak. Ondoren, partekatu dena.

Zurrunurru-ehizarako fitxa

Zurrunurrua

Nori eragiten dion

Zurrunurru-ehizarako fitxa

Non zabaltzen den zurrunurrua

Zurrunurrua ezeztatzen duten argudio eta datuak

Nola alda dezakegun zurrunurru hori

Elkarriketaren helburua, egin dezakezenaz ondorioak ateratzea izango da; horri esker, batetik, zurrunurruak gezurtatu ahal izango dituzue eta, bestetik, gizaki guztien eskubide sozial eta humanoak errespetatu eta betetzearen alde irmoki lehiatu ahal izango duzue.

Nahiago baduzue, Interneten sar zaitezke, bila: hainbat modutako pertsona eta kolektiboen inguruko zurrunurru eta baieztapenak salatu, suntsitu eta gezurtatzea helburu duten kanpainak abiatu dira nonahi.

- ✓ Ateratako ondorio guztiak bilduta, zurrumurru bakoitzari dagokionez, bera gezurtatzen edo ezeztatzen duten argudio eta datuak azalduko dituen panel edo kartelez osatutako erakusketa antola dezakezue. Horrela erakutsiko diegu gure senideei, ikastetxeari, auzoari... zer "harrapatu" dugun.

Pertsona asko ari dira jo-ta-ke lanean, denok askatasunez lekualdatzeko eskubidea izan dezagun lortzeko eta, era berean, presio sozialari esker, herrialdeetako agintariak mobiliza daitezten erdiesteko.

Badira erakundeak, agintariak jartzen ez dituzten baliabideak tokian-tokian ipiniz; beste erakunde batzuek, aldi, harrera-gizarteetan migratzaileen kolektiboarekin lanean dihardute, hauen eskubideak bermatzeko eta haietaz sortzen eta hedatzen diren zurrumurruak suntsitzen laguntzeko.

zuen inguruko erakunde edota elkarteek emango dizueten informazio fidagarriak, migratzaileen komunitatearen errealitateaz zurrumurruak suntsitzeko eta bestelako diskurtsoak sortzeko argudioak bilatzen lagunduko zaituzte. zer dakizue erakunde horien inguruan?

Zurrumurru eta mitoetako batzuk ezeztatzeko garaian, baliabide hauek lagungarri izango dituzue:

- ✓ Pertsona migratzaileei buruzko mitoak: OMAR www.lavanguardia.com/vida/20150410/54429787423/desmontando-peores-mitos-inmigracion.html
- ✓ Migrazioaren inguruko mito faltsu eta legendak suntsitzen dituzten datuak: www.huffingtonpost.es/2015/11/29/mitos-falsos-migracion_n_8398132.html
- ✓ Erresuma Batuan migratzaileek egindako ekarpenari buruzko web gunea: contribute.migrantsrights.org.uk
- ✓ Emigratu nahi duten pertsonen inguruko mitoak: www.mequieroir.com/migracion/guias/mitos-realidades-emigracion

Èkin! Jarduteko proposamenak

Ondoko ingelesezko esaera hau zuek jorratzea nahi nuke: "Borders exist between countries, not people"; euskaraz, dakizuenez, "mugak herrien artean daude, ez herritarren artean".

1962ko irailaren 25ean, gogoan dut, seiehun lagun hil ziren sekulako uhalde batean. Gu, auzo-lagun baten kamioiarekin joan ginen, laguntza ematera, beste nondinahi etorritako jende asko bezala. Gogorra izan zen, latza: familiak etxea eta gainerako guztia galdua zuten. Zaborrak ateratzen ibili ginen, beti ere norbait bizirik edo hilik topatzeko itxaropen eta beldurrak ikaratuta.

Egun ere, pertsona askok ahalegintzen dira, bihotzez, etxea utzi eta halabeharrez, beste herrialde batean bizimodu hobearen bila, mugak iragan behar izan dituzten pertsonen laguntzeko. Kasu hartan, konpromiso kolektiboak, kalteturiko jende harentzat konponbide eta hobekuntzak bilatzera behartu zituen agintariak; orduan, herrien eta herritarren arteko elkartasuna demokraziaren eta bizitza duinaren oinarria zela ikasi genuen. Orain, egun osoa Interneten sartuta ematen dut, erakundeak eta elkarteak tokian zer egiten ari diren jakiteko, hemendik zer egin dezakegun jakiteko. Elkarrekin indar handia dugu, erne segitu behar dugu, jarrera hartuta.

Gure gertuko inguruan ekitaldi publiko eta sinboliko asko egin ditzakegu, pertsonen askatasunez lekualdatzeko eskubidea erreibindikatzeko eta bizimodu duina lortzeko gizon-emakumeek daramaten borroka ezagutarazteko. Aprobetxa itzazue aukera guzti-guztiak bakezko eta duintasunezko bizimoduaz gozatzeko eskubidearen alde aritzeko, eskubide hori den-denei zor zaie-eta!

“Mugarik gabeko eskubideak” manifestua

Behaketa

migrazioez aurkitu duguna: emigratzera behartutako pertsonen kausak, sentimenduak eta emozioak, etab.

Ikusi dugunez, ... / Konturatu garenez, ... / Orain badakigu ...

Analisia

guk behatutakoaz salatzen duguna: jatorriko herrialdeetako bidegabekeriak, eskubideen urraketak (bai jatorriko herrialdeetan, bai bidaian), asiloa eta babesaren lortzeko zailtasunak, etab.

Ados gaude honetan: / Ez gaude ados honetan: / Bidezkoa iruditzen zaigu hau:

Egintza

egoera hori aldarazteko eta beste pertsona batzuk sentsibilizatzeko egin dezakeguna, salatu dezakeguna, herriko eta estatuko agintariei exiji diezaiekeguna, nazioarteko arduradunei eska diezaiekeguna, etab.

Hauxe salatu nahi dugu: / Honakoa eskatzen diegu hauei: / Hona hemen gure konpromisoa:

Agiri edo manifestu honek balioko digu pentsatu ahal izan dezagun nolako ekintzak eta nolako proposamenak egin ditzakegun geure inguruan, pertsonen askatasunezko mugimendua erreibindikatzeko eta horren alde borrokatzeko. Sare sozialen bitartez zabaltzen baduzue, oso litekeena da zuen helburura jende gehiago biltzea (#etiketa baliatuz). Zuen manifestua erakargarriago bihurtzeko ideiak aurkituko dituzue, seguruenik: joka ezazue sortzaile! Zernahi egin dezakezue: infografia, bideo edo, areago, salaketa-egintza bat.

Zuen manifestua oinarri hartuta, sare sozialetan sentsibilizatzeko kanpaina abia dezakezue. Ideia guztiei harrera ona egingo zaie (bideo, blog, post, kartel, etab.). Helburua: askatasunez mugitzeko denok dugun eskubidea exijitzea.

Ekimen honek, agian, pistarik emango dizue:

SERRAT Y CEAR PIDEN EL FIN DE LAS MUERTES DE REFUGIADOS

youtube.com/watch?v=fMwEL6ppDS4

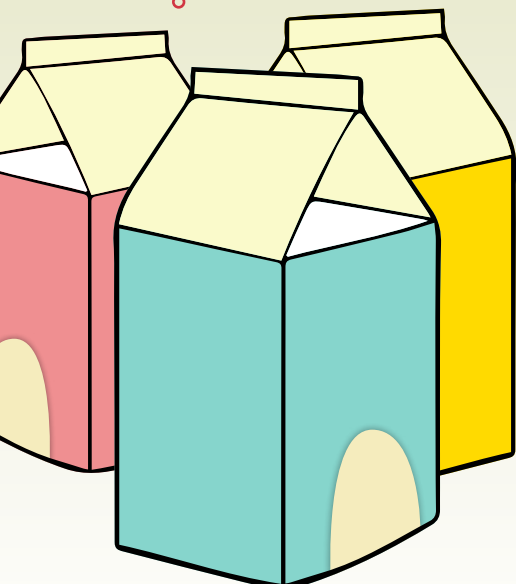

Ekintza sinbolikoa: bidegabekeriaren harresia

Era berean, animatu nahi zaituztet zuen ikastetxean ekitaldi sinboliko bat antola dezazuen, pertsona migratzaileen eskubideen urraketa salatzen. Horretarako, tetrabriker osaturiko harresi edo horma bat egin beharko duzue; horma horretan salatuko ditugu aste hauetan ikusi ditugun bidegabekeriak: pertsonak bizilekuz aldatzeko dituzten arazoak, eskubideen urraketa, migratzen duten pertsonen enpatiarik eza, etab. Ondoren, harresia eraitsiko dugu.

Egin argazkiak zuen hormei eta zabal itzazue bururatzen zaizkizuen modu guztietan, zer nahi dugun entzun eta ikus dadin: mugarik gabeko eskubideak!

Ekitaldi hori bera zuen auzo edo herrian egin dezakezue, plaza edo parkean, nahi duen guztiak parte hartu ahal izan dezan, herritarren kontzientzia hartzea sustatzeko eta haien sentiberatasuna laguntzeko.

Agur esan aurretik, zuekin poema bat partekatu nahi dut. Autorea, Julia Sopena, espainierazko egungo poetarik handienetako bat da. Gizakiek eta beren eskubideek mugarik ez dutela sinesten dugunontzat opari preziatua da, benetan.

Ez ahaztu: egiten duzuen guzti-guztia zabaldu ezazue!

#DerechosEnMovimiento

Quiero compartir tu mundo
y no me llames intrusa,
ser ilegal no es excusa
tampoco ser vagabundo.
Si miras al mar profundo
allá abajo ya no hay grapas
ni fronteras ni gazapas;
cuando las olas anegan
muros humanos, entregan
su libertad a los mapas.

Ez adiorik,
garzteak!

Glosarioa¹

Aberrirratzea. Errefuxiatuak edo gerrako gatibuak bere jatorriko herrialdea baldintza jakin batzuetan itzultzeko duen eskubide indibiduala nazioarteko hainbat dokumentutan dago aurreikusia (Genevako 1949ko Konbentzioak eta 1977ko Protokoloak, Lurreko Gerra arautzen duten lege eta azturen inguruko Araudia, 1907ko Hagako 4. Konbentzioaren Eranskina, giza eskubideen agiriak eta nazioarteko ohiturazko zuzenbidea, oro har). Aberrirratzeko eskubidea pertsonari aitortzen zaio, norberaren izenean, ez pertsona hori atxikita duen agintaritzari. Aberrirratzearekin bi obligazio loturik daude: batetik, agintaritzak pertsona hautagaiak (militar nahiz zibilak) askatu behar ditu eta, bestetik, jatorriko herrialdeak bertako pertsonen harrera egin behar die.

Asiloa: herrialde batek errefuxiatutzat hartzen dituen pertsona atzerritarrei ematen dien babesa. Pertsona bati asilo eskubidea aitortzeak inplikatu du, era berean, estatu horrek herrialdean bizitzeko eta lan egiteko beharrezkoak diren dokumentazioa eta baimenak ematea.

Beharturiko aberrirratzea: errefuxiatuak jatorriko herrialdera itzultzea, harrera-herrialdeak sustatuta errefuxiatuentzat aberrirratzea beste aukerarik ez dagoela iriztean. Aberrirratzea eskubide pertsonala denez (kanporatze edo deportazioa ez bezalakoa, hauek jatorriz estatuaren subiranotasunarekin lotuak baitaude), ez naziotasuneko estatuak, ez behin-behineko egonaldikoak, ez errefuxiatuen gainean jurisdikzioa egikaritzen duenak abia dezakete aberrirratze prozesua pertsona hautagaiaren borondatez kontra, honakoa errefuxiatua edo gerrako gatibua denean. Egungo nazioarteko zuzenbidearen arabera, aberrirratzeari uko egiten dioten errefuxiatua edo gerrako gatibuak (beren herrialdean beldurrez bizitzeko motiborik dutenean, batik bat), babestuak izan behar dira eta, ahal dela, behin-behineko edo behin betiko asiloaz onuradun izan behar dira.

Bide legezkoak eta seguruak: gatazka armatu, jazarpena, pobrezia eta antzeko arrazoiengatik, beren herrialdetik ihes egitea beste aukerarik ez duten pertsonen

eskubideak babesteko baliatzen dira lanabes eta figura juridiko hauek. Hauen artean azpimarratzekoak dira birkokapena, babes subsidiarioa eta familia-bateratzea.

Birkokapena. Pertsona errefuxiatuak babesteko lanabesa. Pertsona bat birkokatzen dela esaten da, bere jatorriko herrialdea utzirik, beste batek — lehenak — harrera egiten dionean. Birkokapena existitzearen arrazoia soila da: batzuetan, lehendabiziko harrera-herrialdeak errefuxiatuaren segurantzia edo bizia bermatzerik ez duelako, epe batean pertsona errefuxiatu askoren etorrerari aurre egiterik ez duelako edo hirugarren herrialde batek (errefuxiatua finkatuko den horrek) errefuxiatuaren txertatze soziala gertatzeko aukera hobea eskaintzen duelako. Pertsona errefuxiatu batzuentzat (haurrak, sexu erasoa nozitzen duten emakumeak, desgaitasunik duten pertsonak, etab.) birkokapena salba-bidea izan daiteke.

Bizileku-baimena: estatu bateko agintari eskudunek pertsona atzerritar bati emaniko legezko agiria;

¹ Iturriak:

Amnesty International: www.es.amnesty.org/en-que-estamos/campanas/yoacojo/glosario-de-terminos

Migrazioei buruzko Nazioarteko Antolakundea (OIM), oinarritzko glosarioa: publications.iom.int/system/files/pdf/imL_7_sp.pdf

bertan adierazten da atzerriar horrek estatu horretan bizitzeko eskubidea duela.

Borondatezko aberriratzea: itzultzeko asmoa askatasunez adierazita, baldintza jakin batzuk betetzen dituzten pertsonak jatorriko herrialdera itzultzea.

Emigratzea: estatu batetik irtetea, beste batean kokatzeko asmoz. Giza eskubideen nazioarteko arauak gizaki guztiei aitortzen diete zeinahi herrialdetatik (baita bere herrialdetik ere) irteteko eskubidea. Estatuak gorabehera jakin batzuetan bakarrik ezar diezazkioke baldintza edo murrizketak eskubide horri. Herrialdetik irteteko debekapenak, normalean, agindu judizialen ondorio izaten dira.

Errefuxiatu eremua (edo iheslari-eremua): horrelakoak sortzen dira, etxea utzi behar izan duten eta orain bizitza berregiteko moduko leku egokiaren bila dabilen pertsona talde bati epe jakin batean babesa emateko. Errefuxiatu eremuko biztanleek lo egiteko tokia ez ezik, elikagaiak eta osasun artapena ere behar dute. Errefuxiatu eremura iristen diren iheslariak era askotako premiak izaten dituzte. Batzuetan, horien egoera berehala konpontzen bada ere, beste askotan eremu horretan geratu behar izaten dira urtetan. Adibidez, Albanian Kosovoko

errefuxiatuek eremuan hiru hilabete bakarrik eman zituzten, baina Somaliakoak Kenian bizi dira 1991 urteaz geroztik. Denbora tarte luze honetan benetako komunitatea osatu dute, berariazko plangintza eratu behar duen hiri baten premiekin.

Familia-bateratzea: lanabes juridiko honi esker, bere herrialdetik ihes egin behar izan zuen familia zatikatuari harrera-herrialdean berriro elkartzeko aukera ematen dio. Neurri horrek berriro osaturiko familiaren bizi kalitatea eta egoera sozial eta ekonomikoa hobetzeko aukera ematen du

FAO: Elikadura eta Nekazaritzarako Nazio Batuen Erakundea, 1945ean sortua, Nazio Batuen organismo espezializaturik handienetako bat da. Erakunde honen helburu behinena, elikatzeko segurtasuna finkatua izango duen mundua erdiestea da, nutrizio mailak altxatuta, nekazaritza-ekoizpena hobetuta, landa-populazioaren bizi-baldintzak egokituta eta munduko ekonomiaren zabalkundea lagunduta.

Genevako 1951ko Konbentzioa, Errefuxiatuen Estatutuaz eta New Yorkeko 1967ko Protokolo Gehigarria: Lege-oinarri horiek, onetsiak izan zirenetik, planeta osoan errefuxiatutako milioika pertsonari babesa ematea

bideratu dute. Bi dokumentu horiek finkatzen dute zer den pertsona errefuxiatua eta, era berean, babes eta artapen-mekanismoak eta sinatzen duten estatuak bermatu behar dituzten eskubideak.

Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsala (GEAU):

Parisen, 1948ko abenduaren 10ean, Nazio Batuen Biltzar Nagusiak, 217 A (III) Ebazpenean onetsitako adierazpen-agiria. Bere 30 artikuluetan, oinarritzat jotzen diren giza eskubideak jasotzen ditu, San Franciscoko Karta (1945eko ekainaren 26) abiapuntu hartuta. Giza eskubideak gizaki guzti-guztiek zor zaizkie inolako bereizketarik gabe, naziotasun, bizileku, sexu, jatorri nazional edo etniko, kolore, erlijio, hizkuntza edo beste zeinahi aitzakiarengatik. Den-denok ditugu giza eskubide berberak, inongo diskriminaziorik gabe. Eskubide horiek elkarrekin lotutakoak, elkarren mendekoak eta zatiezinak dira.

Iheslariantzako Nazio Batuen Goi Komisarioaren Bulegoa (INBGK, UNHCR edo ACNUR):

1950eko abenduaren 14an sortu zuen Nazio Batuen Biltzar Nagusiak. Mundu osoan, errefuxiatu eta aberrigabeak babestu eta beraien arazoak konpontzeko nazioarteko ekintza zuzendu eta koordinatzeko agindua du. Pertsona guztiek berea ez den estatu batean ere asiloa

bilatu eta babesa aurkitzeko eskubidea gauzatu ahal izan dezaten bermatzeko dihardu lanean erakunde honek. Horrez gainera, errefuxiatuentzat konponbide iraunkorrak eratzen ditu, hala nola borondatezko aberriratzea duintasun eta segurtasunez, dagokion tokian integratzea edo hirugarrengo herrialde batean birkokatzea.

Immigrazioa: prozesu horretan, nazio edo estatu horretakoak ez diren pertsonak herrialde batean sartzen dira, bertan integratzeko asmoz.

Lan (egiteko) baimena: estatu bateko agintari eskudunek pertsona atzerritar bati emaniko legezko agiria,

migratzaileak estatu horretan lan egiteko beharrezkoa duena.

Migrazioa: populazioaren mugimendua, beste estatu bateko edo estatu barneko beste lurralde baterantz; migrazioan pertsonen mugimendu guztiak sartzen dira, tamaina, osaketa edo kausak zeinahi direla ere. Halakotzat jotzen dira errefuxiatuen, lekuz aldatutako pertsonen, deserrotu edo arrotz tutakoen eta migratzaile ekonomikoen migrazioak.

Pertsona asilo-eskatzailea: pertsona horrek beste herrialde batean errefuxiatu izaera aitortzeko eskatzen du eta, eskaera gauzatu bitartean, zain dago.

Pertsona desplazatua:

pertsona errefuxiatuak bezala, pertsona desplazatuak etxea utzi behar izan du, bizia arriskuan zuelako. Kasu honetan, ordea, desplazatuak ez du mugarik gaititu eta bere herrialdean bertan bizileku seguruaren bila dabil.

Pertsona errefuxiatua:

arrazaz, erlijio, nazionalitate, iritzi politiko edo bestelako arrazoiengatik jazarpena noiztearen beldur, bere herrialdetik irten behar izan duen pertsona. Definizio honetan sartzen dira gatazka armatuetatik edo biolentzia orokorreko egoeretatik ihesi doazen pertsonak ere. Errefuxiatu izaera eskuratzeak hurrengo kontuak inplikatzeko ditu: bizitzeko.

